واحد فقیری هاری ۲۰۰۸/۱۱/۰۶م

د بروس ریچارډسن د کتاب کره کتنه

د افغانستان د تاریخ او سیاسي تحولاتو د پیاوړی محقق او مبصر، د انګیسي ژبي تکړه لیکوال او ژورنالیسټ، او د افغانانو د رشتین دوست او ملګري، ښاغلي بروس ریچارډسن، نوی کتاب "افغانستان: حقیقت لپاره لټون" تر عنوان لاندي په کال ۲۰۰۸ کي په ٤٨٣ مخونو کي خپور سو. لیکوال د خپل کتاب په سر کي لیکي: دا کتاب په کال ۱۹۸٥ کي هغه وخت پیل سو چي په پاکستان کي د شوروي سفیر یو لړ خارجي خبریالان ور وغوښتل او ور ته وې ویل که چیري تاسي افغانستان ته د ترورېسټانو (مجاهدینو) سره یو ځای داخل سئ، تاسي به په اصطلاح د مجاهدینو په شان ووژل سئ. زموږ او زموږ د افغاني دوستانو عسکر به ستاسو سره هغه چال چلند وکي چي د یاغیانو سره یي کوي. (۷ مخ) د شورویانو د تجاوز او اشغال په زمانه کي، بروس ریچارډسن څو ځله په پټه او د افغان مجاهدینو سره په ګډه په افغانستان کي دننه اوړده، تلپاته، او یادګاري سفرونه کړي دي. د هغه ملک په تاریخ، کلتور، قومونو، سیاست، او روانو تحولاتو کي یي ژوري څېړني کړي دي. هغه د خپل عمر ډېره برخه د افغاني جامعي په پېژندلو او کشفولو کي تېره کړېده. د افغانستان په باب یي د امریکا په مشهورو مجلو او ورځپاڼو لکه نیویارک ټایمز، نیوز ویک، وال سټریټ ژورنال، واشنګټن پوسټ، شیکاګو ټریبیون او نورو مجلو او جریدو کي د افغانستان د وضعي په باب مهم رپوټونه او مقالي خپري کړي دي. د هغه بل ځانګړی خصوصیت دا دی چي د افغانستان دننه او بهر د ډېرو افغانانو سره اړیکي او کلتوري همکاری لري. بروس ریچارډسن د افغان امریکن په ټولنه کي خورا زیات منور او صادق افغانان پېژني او د هغوی سره تماس او علمي راکړه ورکړه لري. د ښاغلي ډاکتر نثار احمد صمد د ژباړو او فرهنګي کوښښونو له برکته د بروس ریچارډسن زیاتره لیکني په پښتو ترجمه سوي دي، او په افغاني مطبوعاتو لکه افغان رساله، آیینه افغانستان، بېنوا، دعوت، هېواد، او سباوون کي خپرې سوي دي. ښاغلی ریچارډسن د باستون په ښکلي ښار کي د خپلي مېرمني سره ژوند کوي. د بروس ریچارډسن بل کتاب "افغانستان او د شوروي د ترورېزم خاتمه" په نامه یادېږي.

د ښاغلي بروس ریچارډسن د کتاب یوه مهمه او محوري موضوع د افغانستان په اوسني تاریخ کي د احمد شاه مسعود او د هغه د ډلي ناروا نقش، ورانونکي سازشونه، او پټي او خطرناکه دسیسي دي. هغه لیکي: د ۱۹۸۰ په لمړیو میاشتو کي، شورویانو او مسعود موافقه او اوربند سره لاسلیک کړ. ددغه ناروا تړون اساسي هدف دا وو چي مسعود به د سالنګ لاره د روسي کاروانونو لپاره امنه ساتي، او په مقابل کي به شورویان د هغه سره مالي مرستي کوي، او هم به هغه مجاهدین بمباري کوي کوم چي د مسعود رقیبان او سیالان دي. ښاغلي ریچارډسن لیکي: سي ای ې او خارجه وزارت د ۱۹۸۰ په کلونو کي د شورویانو او مسعود په معاملو خبر وه، خو سي ای ې بیا هم د هغه سره مالي مرستي کولې. لیکوال د شورویانو او مسعود پر پټو اړیکو باندي ډېر زیات ټینګار کوي. هغه له اول لاس اسنادو، سری استخباراتي رپوټونو، او کتابونو څخه معلومات راغونډوي. د مسعود او شورویانو تر منځ د قرار دادونو څرک لګوي. روسان دسالنګ امنیت غواړي، او مسعود غواړي چي د روسانو د بمباریو په زور خپل قدرت نور هم پراخ کړي. له روسانو څخه نقدي روپۍ تر لاسه کړي. له همدې چینل څخه دکابل د حکومت سره ارتباط ټینګ کړي. خپله قوه د کورنیو او ورانکونو جګړو لپاره وساتی. احمد شاه مسعود د دریمي نړۍ ټیپکل جنګسالار او د مسلحو ملیشاوو لیډر وو. هغه د هر چا سره معامله کوله. مسعود د مجاهد، کمونیسټ، خادیست، امریکایي، پاکستاني، ایراني، هندي، فرانسوي، او تور او سپین سره معاملي ته چمتو وو. هغه هم د کي جي بی څخه پیسي اخیستي، او هم یي له سي ای ې څخه ډالرجیب ته کول. مسعود او ټول "پنجشیري مافیا" په خارج کي بانکي حسابونه لري. (۲٥مخ) لیکوال وایي: مسعود د شورویانو یو صادق او مطمین ملګری وو. همدا وجه وه چي کله طالبانو مسعود ته په کابل کي ماتي ورکړه او مسعود د پنجشیر په غرونو، تونلونو، او سمڅو کي له ډاره پټ سو. د مسعود مرکز د تاجکستان د کولاب ښار وو. مسعود تر پایه پوري د روسانو سره ډېر نژدې پاتي سو. د شمال د ایتلاف لویه ملي کمزوري همدا روسی او ایرانی کنکشن دی.

خار شم د لیډر تر کولمو خېټه یي د ښکلولو ده _ چا مهار چا اوښ وخوړ، او ده واړه کاروان وخوړ (غني)

د مسعود، پرچمیانو، او نورو قومي ملیشاوو ایتلاف پخپل ذات او بنسټ کي یو افغاني ضد اتحاد وو. په کال ۱۹۹۲کي، مسعود د ملګرو ملتونو د سولي سیاسي تجویز او پلان خراب کی؛ په زور او دسیسه یي کابل ونیو؛ او

افغان جرمن آنلاین شما را صمیمانه به همکاری دعوت می نماید. لطفاً به آدرس ذیل با ما تماس بگیرید
maqalat@afghan-german.de

تباه کونکي کورني جنګونو ته يې لاره خلاصه کړه. قومي او سمتي اختلافات او تضادونه يې ډېر کړل. هغه په خورا سپین سترګي د ملګرو ملتونو د استازي بینیسیوان د سولې او د قدرت د انتقال پروسه ورانه او تخریب کړه. هغه د خپل ایتلاف د ټولو ملګرو سره جلا جلا او په نوبت جنګونه وکړل. د دوستم سره یې د کابل په ورانولو کې اوږه په اوږه عمل وکړ. د هزارګانو پر خلاف يې له هیڅ ډول وحشت او بربریت څخه ډډه ونه کړه. د حکمتیار د جنګیالیو سره یې د کابل ښکلی او زرغون ښار سپېره کړ. ددې ادعا ښه ثبوت د کابل کنډواله ښار او ۵۰۰۰۰ شهیدان دي.

ښاغلی ریچارډسن لیکي: د ۱۹۸۰ په کلونو کې سي اې ې مسعود ته پنځه لکه ډالره ددې لپاره ورکړل چې د شورویانو پر مخ د سالنګ ستراتیژیکه لاره و تړلي. په بل عبارت، د شورویانو د اکمالاتو پر مخ د سالنګ لویه لاره نا امنه او خطرناکه کړي. دلته او هلته او وخت نا وخت، پر روسي کاروانونو باندې برید ښخ کړي. مګر سي اې ې سمدستي خبره سوه چې د شوروي کاروانونه د پخوا په شاني په امن او امان کې کابل- حیرتان_ شیر خان بندر ته خاطر جمع تګ را تګ کوي. کله چې سي اې ې د مسعود څخه پوښتنه کوي چې پیسي خو دې جیب ته کړې مګر ولې د شورویانو پرکاروانونو باندې حملې نه کوې؟ مسعود د پیسو له اخیستلو څخه رډ ناګاره کېږي. حال داچې د سي اې ې همدا مامور په خپل کتاب کې لیکي چې پیسې یې د مسعود ورور ته په پېښور کې نقدې وکړې وې. (۲۱)

د طالبانو د رژیم تر سقوط را وروسته، د بوش اداري او د کرزي حکومت زیار باسي چې احمد شاه مسعود ته یو جعلي او رومانتیک شخصیت ورکړي. له مسعود څخه د افغانستان د معاصر تاریخ یو واقعي اتل جوړ کړي. د هغه د لمانځلو او یادولو لپاره مضحک جشنونه اومجلسونه جوړوي. خو تاریخ دا ثابته کړېده چې له جنګسالارانو څخه ملي اتلان نه سي جوړېدای. له یوه جګړمار څخه سپین چرګ جوړ ول له یوې خوا د ژوندی تاریخ تحریفولو او له بلې خوا په پېغر درواغو ویلو ته اړتیا لري. که څه هم، د کرزي حکومت دا داوړه کاره وکړل، خو نتیجه یې ور نه کړه. ځکه خلک خپل واقعي او خواخوږي اتلان او مشران خپله پېژني. خو تپل سوي او پردو جوړ کړي کاغذي اتلان نه خوښوي. همدا سبب دی چې د احمد شاه مسعود لپاره د کرزي د حکومت ټولې هلې ځلې ناکامه او رسوا سوې. دا کوښښونه یو ډول ملي ضد رنګ او خوند لري. یو ډول خاصه ګستاخي ده. د کابل حکومت د مشروعیت د کمزورېدو یو اساسي عامل دا وو چې کرزي د جنګسالارانو سره روغه جوړه، سازش، او مصلحت وکړ. د دوستم، فهیم، رباني، سیاف، خلیلي، حضرت علي، او . . . داسې نورو جناتیکارانو سره د کرزي همدا د نیمې شپې ګناه کاره ناستې پاستي وې چې د حکومت د مشروعیت او قانونیت اډانې یې ور ولړزولې. د دریمي نړۍ ځیني مشران فکر کوي چې دوی کولای سي چې هم ځان او هم جهان وغولوي. مګر حقیقت دا دی چې یوازي ځان غولوي، او ساده ګان په ځان نه پوهېږي.

د بروس ریچارډسن یو ځانګړی خصوصیت دا دی چې هغه د نورو امریکایي او خارجي لیکوالانو، مبصرینو، او ژورنالیستانو پرخلاف د امریکا په ملاتړ د افغانستان په اوسني حکومت کې د پښتنو ونډه ډېره کمه او غیر عادلانه بولي. هغه عقیده لري چې همدې مسلې د کرزي حکومت مشروعیت او قانونیت تر سوال لاندې کړی دی. همدا موضوع د افغانستان د سیاسي بحران یوه لویه او جدي برخه تشکیلوي. بروس ریچاردسن عقیده لري چې د افغانستان په اوسني حکومت کې همدا څرګنده بې انډولي او ظلم د یوه عمدي پلان په اساس سوی دی. ښاغلی بروس یچارډسن وایي په سي اې ې او نورو استخباراتي موسساتو کې د پښتنو په پرضد یو ډول خاص تعصب او مخکنی منفي قضاوت موجود دی. لیکوال د امریکا په ملاتړ د کرزي په حکومت کې د جنګسالارانو، "پنجشیري مافیا"، د مخدره موادو د قاچاقبرانو، د کې جي بي پخوانیو جاسوسانو، او نورو بد نامو جنګي ډلو فعال او زیاتېدونکی حضور او ونډه غندي. د امریکا پرله پسې او مرګانی بمباری، ډارونکي محبسونه، د ابو غریب، ګوانتانامو، بګرام او کندهار د محبسونو رسوایي، او د امریکایي عسکرو مغروره چال چلند غندي. هغه لیکي: یو اساسي قانون چې عملي نه سي، د هغه اساسي قانون ګټه څه ده؟ لیکوال د امریکا په ملاتړ د کرزي په حکومت کې د پښتنو سپکه ونډه او قومي بې انډولي ته هر ځای ګوته نیسي. (۳۲۱ مخ)

لیکوال لیکي: پښتانه د طالبانو او القاعده سره یو ګټل د بوش د اداري پالیسي ده. اکثره طالبان پښتانه دي، خو ټول پښتانه طالبان ندي. پدې تېرو اوو کالو کې، پښتني سیمې د جنګونو ګرم میدانونه ګرځېدلي دي. د ۲۰۰۱ کال د اشغال د لمړی ورځي څخه را پدې خوا،په واشنګټن کې د پښتنو پر خلاف احساسات راپرېدلی وه. د پښتنو پر خلاف ددغو منفي احساساتو یو اساسي عامل دا وو چې طالبانو د القاعدې لوی او ښکاره قاتل اسامه بن لادن ته پخپل توره او

افغان جرمن آنلاین شما را صمیمانه به همکاری دعوت می نماید. لطفاً به آدرس ذیل با ما تماس بگیرید
maqalat@afghan-german.de

لغوړنه لمن کي ځای ورکړی وو. پدې سيمو کي يوه دايمي ناکراري او بې امني حاکمه ده. پښتانه د امريکا په ملاتړ د کرزي د حکومت څخه نا راضه او بېزاره دي. په اکثرو پښتني سيموکي حکومت خپل ټول اعتبار او قدرت له لاسه ورکړی دی. پراخي سيمي د مرکزي حکومت تر ولکې وتلي دي. امنيت خراب دی. اقتصاد کمزوری او په ټپه ولاړ دی.

په متحده ايالاتو کي د سپټمبر د تروريستي حملو څخه پس، د بوش حکومت له طالبانو څخه د اسامه بن لادن توقيفول او يا له افغانستان څخه ددغه نړيوال قاتل اوجاني اخراجول و غوښتل. مگر ملا عمر ، البته د اې ايس اې په لمسون،د اسامه بن لادن پر ساتلو ټينگار وکی. ملا عمر فکر کاوه چي امريکا هم ښايي د گاونډي کلي يو گوډ او ړوند ملا وي. دوه يا درې ټانکه ،څو پمن عسکر، او څه کالداري ، يا تومن او يا هم څه ډالر ه به لري . اې ايس اې ملا عمر ته د کلنټن د ادارې هغه بريدونه ور په يادول چي د مانيکا لوينسکي د محکمې د فيصلې د صادرېدو څخه يې فقط څو ساعته مخکي د بن لادن پر اډو باندی وکړل. نوي اسناد او شواهد ښيي چي اې ايس اې ملاعمر تشويقاوه چي ياره روحيات مه بايله. مړه ملا! مه وار خطا کيږه. ته اميرالمومنين يې. څه ځان ټينگه که. دا ټول د امريکا لاپي شاپي دي. امريکا او افغانستان ډېر سره ليري دي. امريکا فقط هوايي ډزي کوي او ښايي څه بمبارۍ هم وکي ، خو واپس بېرته ځي. ساده ملا عمر د اې ايس اې همدې غوړو خبرو و غولوی. خو د بي ۵۲ هيبتناکه او دروند ړغ ملا عمر اخوند تېښتي او تاختي ته اړ ايستی. غريب په ژوندون ژوندی ژړاندي ورک سو. او اوس په دوربين کي هم نه پيدا کيږي.

د ښاغلی بروس ريچارډ سن يوه ځانگړې خصيصه دا ده چي اول لاس اسناد، تاريخي مدارک، او مواد پيدا کوي. د جاسوسانو، ډپلوماتانو، په قضيه کي د دخيلو خلکو سره يې په له مرکو څخه زياد مواد را غونډوي. ښاغلي ريچارډسن د کې جي بې په اسنادو کي، د روسي جنرالانو او عسکرو په خاطراتو او مرکو کي، او د سي اې ې په مخابرو او رپوټونو کي د مسعود د معاملو،سازشونو، او ترونونو پل پسې راخيستی دی. هغه ليکي: د شوروی اتحاد پخواني جمهورريس گوربچوف د بي بي سي سره په يوې مرکې کي وويل: هو، مسعود زموږ سړی وو. موږ د هغه سره ډېري معاهدې او تړونونه لاسليک کړي دي. هغه د سالنگ لاره زموږ لپاره امنه کړې وه، او نه يې پرېښودل چي څوک پر موږ باندي هلته بريد وکړي. (۱۷)

ښاغلي بروس ريچارډسن له افغانانو سره رښتينه مينه، علاقه، او خواخوږي لري. د هغوی په بې وزليو، ستونزو، او چلنچونو باندي پوره واقف دی. بروس ريچارډسن په خپلو ليکونو او کتابونو کي د افغانانو ننگه کوي. د جمهورريس بوش پر تباه کونکو پاليسو باندي انتقاد کوي. بروس ريچارډسن پر افغانانو باندي احسان کړی دی، او موږ يې دا احسان منو. هغه د افغانانو ړغ تر ډېرو ځايونو پوري رسولی دی. هغه د افغانانو مظلوميت، قربانۍ، او کړاونه ياد کړيدي. هغه د افغانانو يو واقعي او ښه دوست دی. د افغانانو په درد خوږمن دی. په افغانستان کي د جنگ او ورانۍ مخالف دی. د سولي او ثبات پلوي کوي. د برابر او عادلانه سياسي وېش پلوي کوي. او لنډه دا چي د شمال د ايتلاف د ډانگيانو، د مسعود د باند او مافيا، او د امريکا په ملاتړ د ټولو جگړمارانو مخالف دی.
(په تکليف کښې د يو دوست تکړه آواز___ دی له ټولو خوږ له واړو ښکلی ساز " غني") والسلام.

پای

افغان جرمن آنلاین شما را صمیمانه به همکاری دعوت می نماید. لطفاً به آدرس ذیل با ما تماس بگیرید
maqalat@afghan-german.de